

Meer 'autochtoon' groen in België

Wij kennen veel exoten onder onze planten, die voor bijen en andere dieren soms een zegen zijn, maar vaak ook een ecologisch isolement vormen of woekerneiging vertonen. De meningen lopen uiteen, getuige een discussie op www.bijenhouden.nl.

Een plant is inheems, wanneer hij in zijn natuurlijke verspreidingsgebied leeft. Maar een plant is bovendien autochtoon, wanneer hij ook afkomstig is van strikt lokaal zaai- of plantgoed. Dit kan belangrijk zijn, omdat autochtone planten vaak beter zijn aangepast aan de plaatselijke groeiomstandigheden en dus minder ziektegevoelig zijn -u kunt uw gefronste wenkbrauwen weer ontspannen.

Zo ontkiemen bijvoorbeeld haagbeuken uit Oost-Europa (waar ze aangepast zijn aan een harde vorstperiode) in deze contreien vroeger, en uit Engels onderzoek bleek dat een autochtone meidoorn minder gevoelig is voor late vorst en meeldauw, onder meer vanwege de latere bloei.

Niet alleen ziektegevoeligheid speelt een rol, ook het samenleven met specifieke streekgebonden micro-organismen, planten en dieren is van belang. Wellicht is het bloeitijdstip van een autochtone plant ook beter afgestemd op de jaarcyclus van plaatselijke solitaire bijen. Of misschien is de nectar- en stuifmeelopbrengst rijker, maar onderzoek hiernaar is nodig. In Vlaanderen is o.a. 'Bos en Groen' met dit onderzoek begonnen in vijf afzonderlijke herkomstgebieden, in samenwerking met particulieren en kwekers.

Van een heksenjacht tegen exoten is geenszins sprake, 'al zitten in alle kringen wel extremisten', maar goed ingeburgerde planten met een eigen cultuurhistorische of karakteristieke waarde hebben zeker hun bestaansrecht. De aandacht gaat vooral uit naar de natuurterreinen en buitengebieden, om die op termijn vitaler te helpen maken.

Meer hierover op www.bosengroen.be
Vlaamse Imkerbond, september 2005.

De Siciliaanse prachtbij

In 1988 deed de Italiaanse imker Carlo Amodeo een grote ontdekking in Carini, een afgelegen dorpje in Noord-Sicilië: hij vond in een verlaten bijenstand drie volken met zwarte en zachtaardige bijen, in goede gezondheid. Op het eiland waren heel veel bijenstanden door varroa-infecties uitgestorven.

Hij liet de volken op het entomologisch instituut van de universiteit van Palermo onderzoeken, en daar bleek deze bij voor 90% de puur-Siciliaanse bij *Apis*

buiten- snippers

berichten uit de
buitenlandse
bijenbladen

mellifera sicula te zijn. Om ze te kunnen opkweken tot een nagenoeg 100% raszuiverheid, zijn deze drie volken toen naar het bijenvrije eilandje Ustica verhuisd, dat 52 km noordelijker ligt.

De Siciliaanse bij is niet alleen varroaresistent en zachtaardig, maar heeft ook geen neiging tot roverij, zelfs niet bij kleine kolonies: ieder volk verdedigt goed zijn voorraden. Ze produceren rijkelijk propolis en honing, hebben een sterke voorjaarsontwikkeling en het jaar rond een broednest: ze zijn goed aan het klimaat aangepast.

Deze voortreffelijke lokale bij was helaas verdrongen door de gebruikelijke import, zoals *Ligustica*, *Carnica* en *Buckfast*. Het langzamerhand ontstane nieuwe mengsel werd door de plaatselijke imkers beschreven als agressief, rovend, oneconomisch met voer en niet varroatolerant. (De eerste meldingen over *Apistan*-resistentie kwamen uit Italië in 1981).

Een lokale, sterke bij die goed met de varroamijt overweg kan en de bescherming van biodiversiteit is van steeds groter belang gebleken; daarom is Carlo Amodeo al die jaren doorgegaan met kweken. Hij is voor zijn trouwe pionierswerk terecht gelauwerd: door het Italiaans Nationaal Instituut voor Apicultuur (INA) werd hij uitgeroepen tot enige officiële *Sicula*-koningin-teler.

Inmiddels is deze mooie bij Noord-Sicilië voorzichtig aan het terugveroveren.

American Bee Journal, September 2005.